

MINISTERSTVO
KULTURY

VISK a K21

Mgr. Michal Fojtík

Předpisy – subjekty, pravidla

Nařízení vlády 288/2002 Sb. pravidla poskytování dotací na podporu knihoven

§ 2

Dotaci lze poskytnout provozovateli knihovny zapsané do evidence knihoven

§ 5

- **(1)** Projekty posuzují odborné komise jako poradní orgány ustavené ministerstvem, které vždy hodnotí
- **a)** kvalitu projektu, jeho společenskou potřebnost a předpokládaný přínos,
- **b)** přiměřenost rozpočtovaných nákladů na jednotlivé činnosti,
- **c)** odbornou úroveň a vybavenost knihovny,
- **d)** výsledky realizace projektů provozovatele knihovny, pokud na ně byla poskytnuta dotace v předchozích letech.

a dále pro spolky a zájmová sdružení právnických osob podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, jejichž hlavním účelem je knihovnická a informační činnost či jejich podpora

Příkaz MK č. 8/2019, ve znění č. 21/2021

Podle tohoto příkazu se postupuje, pokud není zvláštními právními předpisy nebo usneseními vlády upravujícími poskytování dotací ministerstvem stanoveno jinak. Těmito zvláštními právními předpisy a usneseními vlády jsou zejména:

- zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy;

Čl. V

- 1)Věcně příslušné útvary každoročně předloží do 30. 6. prostřednictvím příslušného náměstka pro řízení sekce ke schválení ministru kultury návrh tematických okruhů a případně prioritních oblastí v rámci jednotlivých dotačních titulů, na které se zaměří poskytování dotací v následujícím roce.
- 6)Výzvu je možné vyhlásit jako víceletou, je-li to účelné či umožňuje-li to zvláštní právní předpis. Pravidla financování ze státního rozpočtu však musí být vždy stanovena na každý kalendářní rok samostatně v souladu s § 14 rozpočtových pravidel, zvláštními právními předpisy a usneseními vlády.

Předpisy témata

§ 15 Zák. 257/2001 Sb. (knihovní zákon)

+ Nařízení vlády 288/2002 Sb. pravidla poskytování dotací na podporu knihoven

a) projekty vědy a výzkumu

- řeší se jinak

b) zavádění nových technologií v oblasti zajištění veřejných knihovnických a informačních služeb

Cílem zavádění nových technologií v oblasti zajištění veřejných knihovnických a informačních služeb je především

- **a)** automatizace knihovnických a informačních procesů, při níž se respektují vyhlášené knihovnické a technické standardy doporučené Národní knihovnou České republiky jako centrem standardizačních činností,
- **b)** integrace informačních zdrojů a jejich kvalitativně nové zpřístupnění prostřednictvím centrálního portálu

c) podpora propojení knihoven v síti

Cílem podpory propojení knihoven v síti je především

- **a)** vytváření kooperačních systémů založených na informačních a komunikačních technologiích,
- **b)** zkvalitnění stávajícího připojení veřejných knihoven k internetu,
- **c)** rozšíření stávajícího počtu pracovních stanic pro uživatele.

d) zpracování informačních pramenů do elektronické podoby a jejich zpřístupnění

Cílem zpracování informačních pramenů do elektronické podoby a jejich zpřístupnění je především

- **a)** digitalizace knihovnických fondů, při níž se dodržují příslušné standardy,
- **b)** reformátování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru, při němž se dodržují příslušné standardy,
- **c)** budování a rozvoj digitálních knihoven a archivů za účelem dlouhodobého zpřístupnění digitálních dat,
- **d)** zpřístupnění katalogů v elektronické podobě,
- **e)** sdílená katalogizace knihoven a kooperativní tvorba a využívání souboru národních autorit v rámci souborného katalogu

Předpisy II

e) doplnění knihovního fondu

Cílem doplnění knihovního fondu je především

- **a)** nákup tištěné neperiodické i periodické produkce odpovídající profilu knihovního fondu knihovny,
- **b)** nákup elektronických informačních zdrojů,
- **c)** nákup knihovního fondu v souvislosti s podporou rozvoje národnostních menšin.

f) ochranu knihovního fondu před nepříznivými vlivy prostředí

Cílem ochrany knihovního fondu před nepříznivými vlivy prostředí je především

- **a)** ochrana knihovních fondů s využitím nejnovějších restaurátorských metod a technologií v praxi,
- **b)** zamezování a odstraňování nežádoucích vlivů prostředí na knihovní fondy,
- **c)** odstraňování následků mimořádné události.

g) zpřístupnění knihovních fondů pro občany se zdravotním postižením

Cílem zpřístupnění knihovních fondů pro občany se zdravotním postižením je především

- **a)** nákup knihovních fondů pro nevidomé a slabozraké,
- **b)** nákup a instalace technických zařízení pro občany se zdravotním postižením umožňujících přístup do knihovny,
- **c)** nákup technických zařízení umožňujících zpřístupnění knihovních fondů a elektronických informačních zdrojů občanům se zdravotním postižením.

h) projekty v oblasti kulturní, výchovné a vzdělávací činnosti

Cílem projektů v oblasti kulturní, výchovné a vzdělávací činnosti je především

- **a)** rozvoj čtenářství,
- **b)** pořádání přednášek, seminářů, besed, soutěží a výstav,
- **c)** vydávání publikací,
- **d)** komunitní činnost knihoven a poskytování služeb pro skupiny ohrožené sociálním vyloučením

Předpisy III

i) zajištění výkonu regionálních funkcí

- zrušeno

j) zabezpečení dalšího odborného vzdělávání pracovníků knihoven

Cílem zabezpečení dalšího odborného vzdělávání pracovníků knihoven je především mimoškolní vzdělávání pracovníků knihoven

- **a)** v práci s informačními a komunikačními technologiemi,
- **b)** v katalogizaci,
- **c)** v jiných oblastech nutných k výkonu povolání.

k) výstavbu nebo rekonstrukci objektu knihovny

- Řešeno jinak

l) vybavení objektu knihovny zabezpečovacími a protipožárními systémy

Cílem vybavení objektu knihovny zabezpečovacími a protipožárními systémy je především

- **a)** zabezpečení historických fondů a objektů knihoven před vloupáním,
- **b)** nákup a instalace zabezpečovacího zařízení za účelem snížení rizik krádeží u volně přístupných knihovných fondů,
- **c)** zabezpečení knihovných fondů a objektů protipožárními systémy.

Předpisy - finance

- Nařízení vlády 288/2002 Sb. pravidla poskytování dotací na podporu knihoven

§ 20

(1) Dotaci nelze poskytnout, pokud provozovatel knihovny podle zjištění ministerstva

- **a)** nepředložil řádně, včas a v souladu s rozhodnutím o poskytnutí dotace vyúčtování dotace poskytnuté na podporu knihoven v předchozím kalendářním roce, nebo
- **b)** neodvedl prostřednictvím ministerstva řádně, včas a v souladu s rozhodnutím o poskytnutí dotace do státního rozpočtu dotaci na podporu knihoven poskytnutou v předchozím kalendářním roce nebo její část, které nepoužil nebo které použil v rozporu s právními předpisy nebo rozhodnutím o poskytnutí dotace.

(2) Dotaci lze použít pouze na účel uvedený v rozhodnutí o poskytnutí dotace.

(3) Z dotace lze hradit kapitálové, běžné a mzdové výdaje související s realizací projektu. Pro stanovení konkrétní výše dotace na mzdy se použije zvláštní právní předpis, podle kterého se stanoví platy zaměstnanců vykonávajících stejné nebo srovnatelné činnosti.

§ 6

- **(2)** Dotace může být poskytnuta do výše 70 % rozpočtovaných nákladů na realizaci projektu.

Předpisy - finance

Příkaz MK č. 8/2019, ve znění č. 21/2021, čl. XII

1) Dotaci může příjemce použít pouze na účel uvedený v rozhodnutí o poskytnutí dotace, který v něm proto musí být uveden dostatečně konkrétně.

2) Dotaci lze použít na úhradu nákladů, které prokazatelně vznikly od 1. ledna do 31. prosince roku, na který byla dotace poskytnuta, a výdajů, které souvisejí s obdobím 1. ledna do 31. prosince roku, na který byla dotace poskytnuta, pokud není zvláštními právními předpisy nebo usneseními vlády upravujícími poskytování dotací ministerstvem stanoveno jinak.

3) Dotace může být poskytnuta na úhradu:

osobních nákladů, jimiž se rozumí mzdové náklady, související zákonné odvody, a ostatní osobní náklady (tj. náklady vzniklé na základě dohod o provedení práce nebo dohod o pracovní činnosti a související zákonné odvody);

provozních nákladů spojených s realizací účelu dotace;

nemateriálních nákladů (služby);

materiálních nákladů

Příkaz MK č. 8/2019, ve znění č. 21/2021, čl. XII

Konkrétní výše dotace na osobní náklady se stanoví s přihlédnutím k úrovni platu za srovnatelnou činnost vykonávanou v rozpočtové sféře, v níž je aplikováno nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, a zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

4) Poskytovatel může ve výzvě stanovit, že do spolufinancování projektu může příjemce zahrnout i činnost dobrovolníků, a to až do výše 10 % celkových rozpočtovaných nákladů/výdajů projektu, na který je dotace požadována. Pro stanovení výše hodnoty dobrovolnické činnosti vychází poskytovatel z mediánu hrubé měsíční mzdy a mediánu průměrné placené doby ve mzdové sféře z posledního publikovaného ročního mediánu. Podílem těchto dvou hodnot se získá medián hodinové sazby činnosti dobrovolníka, která se zaokrouhlí na celé koruny směrem dolů.

5) Na úhradu nákladů spojených se zahraničními cestami lze dotaci poskytnout jen v případě, že zahraniční cesty jsou součástí projektu a nezbytnou podmínkou jeho realizace.

6) Z dotace nelze hradit náklady na:

- a) pohoštění;
- b) dary;
- c) bankovní poplatky;
- d) vyškolení personálu;
- e) udílení věcných či finančních ocenění.

7) Věcně příslušný útvar může nad rámec odstavce 6 stanovit i další druhy nákladů (např. účetní a právní služby, zpracování projektu, apod.), které z dotace nelze hradit. Tento upravený seznam neuznatelných nákladů je zveřejněn ve výzvě. Veškeré náklady, které z dotace nelze hradit, vyjmenuje věcně příslušný útvar ve výroku rozhodnutí o poskytnutí dotace.

SPO

- Od r. 2019 je objem finančních prostředků alokovaných na program VISK rozdělen do dvou výdajových ukazatelů: pro státní příspěvkové organizace, zřizované Ministerstvem kultury (ukazatel Příspěvek na provoz PO - ostatní) a pro další provozovatele knihoven (ukazatel VISK). Důvodem tohoto rozdělení byla změna způsobu poskytování prostředků programu VISK pro státní příspěvkové organizace MK.
- Příspěvkové organizace se nemohou účastnit dotačních řízení realizovaných podle § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v platném znění; pro jejich financování jsou určeny jiné postupy podle tohoto zákona. Ministerstvo kultury je nařízením vlády č. 288/2002 Sb., kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven, v platném znění, zmocněno vydávat rozhodnutí o poskytnutí dotace na podporu knihoven podle § 14 zákona č. 218/2000 Sb., které je určeno pouze subjektům, jejichž není zřizovatelem.
- (cca 14 mil. Kč ročně VISK pro SPO – příspěvek na provoz)

Z programu VISK byly trvale převedeny do příspěvku na provoz Národní knihovny České republiky a Moravské zemské knihovny v Brně prostředky na zajištění činností vyplývajících z jejich úkolů a stanoven podmiňující ukazatel jejich čerpání:

Pro Národní knihovnu ČR prostředky celkem ve výši 9 027 000 Kč:

Souborný katalog ČR včetně rozvoje	650 000 Kč
Manuscriptorium – provoz	3 453 000 Kč
Manuscriptorium - rozvoj a agregace dat	550 000 Kč
Registr digitalizace – provoz	320 000 Kč
Registr digitalizace – rozvoj	250 000 Kč
SDNNT a jeho integrace	250 000 Kč
Resolver URN:NBN - provoz	200 000 Kč
CESNET a připojení na Internet	2 694 000 Kč
Národní autority	500 000 Kč
Webarchiv	160 000 Kč

Pro Moravskou zemskou knihovnu v Brně prostředky celkem ve výši 6 393 600 Kč:

Zajištění provozu Centrálního portálu knihoven	5 617 600
Metodické centrum pro VRK	776 000

Termíny

Schválení témat p. ministrem - vyhlášení – žádost – kontrola vyúčtování za předchozí rok – vratky dotací (15.2.) – schválení státního rozpočtu – komise – schválení – rozhodnutí – platební příkazy

Rámec

Problémy aktuálně mimo naše možnosti, ale můžeme na nich kontinuálně pracovat:

- „opravdové“ víceleté financování
- zjednodušené dotační řízení pro malé projekty
- konsorcia
- významné změny v DPMK

Částečně můžeme ovlivnit:

- Rozpočty příspěvkových organizací?
- Které strategické projekty SPO převést do příspěvku
- zrychlené hodnocení (jen bodově a čára). Aktuálně Čl. 4 Příkaz ministra kultury č. 19/2023: (5) O každé žádosti o poskytnutí dotace se koná samostatná rozprava, pokud jiný vnitřní předpis nestanoví jinak nebo pokud tomu nebrání závažné důvody.
- Udržitelnost projektů neřešit přes opakované žádosti
- Kooperace s OMG na společném dotačním titulu (nebo např. sjednocení podmínek)

Dílčí – rychlé – úpravy – možné již do roku 2026 (přechodné období)

- podpora propagace již existujících služeb
- nastavit bodování (celkem 0-100 bodů)
- visk3 omezení velikostí obcí? (počet obyvatel?), případně další úpravy
- **nová témata**

Úpravy v dalších letech (2027 a dál)

- podpora pouze zavedení a připojení se do regionálního systému (jsou to malé částky?) (chybí standard regionálních systémů?)
- podpora pouze knihoven, které jsou do regionálního systému zapojené?
- víceleté projekty (rezervovat si část rozpočtu vždy na víceleté projekty)
- navázání na programy NPO – vzdělávání, digitalizace -> s nástupem nové vlády ihned lobbying za navýšení rozpočtu
- některé VISK vyhlášovat v cyklech (ne každý rok?)
- **nová témata, která potřebují více definovat**
- co můžeme přesunout na regionální funkce, resp. kraje
- dotační cykly

Pracovní skupina

- Je nutné si stanovit cíle, které chceme dosáhnout – např. zapojení maxima knihoven do CPK atd. / MK by mělo deklarovat jasný cíl programu VISK.
- Pokračování NPO řeší i další resorty – chtějí v započatých aktivitách pokračovat prostřednictvím jiných dotačních programů (například MPSV)
- Financování VISK – menší projekty bývají zpracované dobře – odpad je malý – priority jsou nastavené dobře – největší problém je u VISK 3, žádostí je hodně a kvalita různá.
- Díky programům jako je VISK a regionální funkce knihoven se vývoj knihoven v ČR posunul dopředu – hodně pomáhají v rozvoji knihoven například ve srovnání s knihovnami na Slovensku.
- RAKS:
 - Více tlačit na pověřené knihovny, aby provozovaly regionální systémy (například Plzeňský kraj) / Pověřené knihovny nemohou nařídit obsluhovaným knihovnám, jaký AKS si mají koupit
 - Centralizovat AKS v jednotlivých regionech pověřených knihoven – PK musí provozovat regionální systém – obsluhované knihovny v jejím regionu se musí připojit k jejímu RAKS – takto nastavené systémy výrazně pomohou při zapojování knihoven do portálu Knihovny.cz
 - Dotační cyklus na RAKS – rozfázovat připojování knihoven do RAKS – do dotace dávat i mzdové náklady = rychlá automatizace knihovních fondů zapojených knihoven.
 - Pokud bude knihovna žádat o AKS – musí se zapojit dostávajícího RAKS své pověřené knihovny.
 - Propojit krajské knihovny s RAKS v rámci kraje – příklad dobré praxe: v Pardubickém kraji hradí z RF startovací balíčky na e-knihy pro obsluhované knihovny
- Nechceme z dotačního programu hradit běžné provozní náklady

Dotazník - rekapitulace

- Změnit VISK 1 na program priorit – přesunout tam strategické projekty (např. Čtenář z K21)
- Podporovat i v malých knihovnách „excelenci“, ne běžné nákupy
- Uvolnit v maximální možné míře personální náklady
- Rozvolnit maximálně pravidla ohledně povinných příloh (nechat jen ty nezbytné)
- Klíčové projekty navždy převést do příspěvku SPO, zbytek pro SPO zrušit?
- Nové programy na úkor jiných, pokud neseženeme peníze navíc
- Portál DPMK – formální sjednocení žádostí (tj. zavedení standardu žádosti), cyklu hodnocení a oběhu života dokumentu na úřadu

Obecné změny

- 70% / 30%
- Mzdy jako forma spoluúčasti – všechny, kromě VISK3 a K21 (ale jen mzdy související s projektem a reálně ověřitelný výstup)
- Odkaz na preferované služby na webu/katalogu knihovny (knihovny.cz, DNNT, odkaz na volné zdroje) – udělat sadu, připravit kód ke vložení
- Osobní obhajoba projektů – jen vybrané projekty, nutné stanovit pravidla/hranici předem (zásada rovnosti přístupu ke všem žadatelům)
- Minimální hranice 20 tis. Kč
- V podprogramu žadatel jen jeden projekt (ne v K21?)

PODPROGRAM Č. 1

Koordinační centrum programu a implementace Koncepce rozvoje knihoven v České republice

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 1:

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je podprogram VISK 1 – Koordinační centrum programu a implementace Koncepce rozvoje knihoven v ČR zaměřen především na tyto činnosti:
- **koordinace aktivit v rámci jednotlivých podprogramů VISK, včetně aktualizace jejich obsahového zaměření a cílů,**
- **realizace projektů s celostátním dopadem, vedoucích k naplnění Koncepce rozvoje knihoven.**
- V rámci podprogramu VISK 1 je podporována činnost Koordinačního centra programu VISK v Národní knihovně ČR a další komplexní projekty celonárodního dosahu, typově nezařaditelné do ostatních podprogramů VISK.

Prioritní program – všechny projekty s celostátním dopadem

- Mzdy z dotace
- Přesunout sem všechny celostátní projekty: tj. i celostátní konference, celostátní odborná periodika (Čtenář), propagace celostátních služeb (marketing)
- „Víceleté“ projekty – promyslet koncept a dopady

PODPROGRAM Č. 2

MIMOŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ KNIHOVNÍKŮ

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 2:

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je podprogram VISK 2 - Mimoškolní vzdělávání knihovníků zaměřen především na dosažení a trvalý rozvoj informační gramotnosti knihovníků jako poskytovatelů veřejných informačních služeb a asistované pomoci uživatelům ve veřejných knihovnách při práci s informačními a komunikačními technologiemi (dále ICT), a dále na podporu systematického celoživotního a rekvalifikačního vzdělávání knihovníků podle Národní soustavy kvalifikací (dále NSK).
- **I. Mimoškolní vzdělávání knihovníků**
- **II. Aktualizace software a hardware vzdělávacích center/ počítačových učeben zřízených v programu VISK**
- Přesunout všechno vzdělávání pracovníků knihoven napříč všemi podprogramy
- Priority se mohou měnit průběžně podle aktuálních požadavků
- Přepracovat pravidla na úhradu lektorů – nutnost rozvolnit
- Pokračování kurzů NPO
- Součástí i další typy nákladů, např. pořízení videozáznamů – náklady, které dávají v projektu smysl
- 2/II - Obnova hardware krajských vzdělávacích center – přesun do VISK3

PODPROGRAM Č. 3 - I

INFORMAČNÍ CENTRA VEŘEJNÝCH KNIHOVEN

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 3:

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021–2027 je cílem postupně transformovat stávající veřejné knihovny orientované dosud převážně na využívání klasických tištěných dokumentů na knihovny a informační centra multimediálního charakteru, která budou plnit především na tyto funkce:
 - Zpřístupnění informací ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
 - Poskytování informačních služeb pro oblast celoživotního vzdělávání občanů
 - Poskytování informačních služeb podporujících právní vědomí občanů, oblast ekonomiky, obchodu a zaměstnanosti
 - Poskytování regionálních informačních služeb občanům v oblasti cestovního ruchu
 - Poskytování informačních služeb a informačních možností tělesně postiženým občanům
- **PODPORA PROJEKTŮ CELOSTÁTNÍHO VÝZNAMU, ZLEPŠENÍ VZÁJEMNÉ KOOPERACE KNIHOVEN v oblasti získávání, zpracování a sdílení informačních zdrojů**
- **PODPORA NÁKUPU AUTOMATIZOVANÉHO KNIHOVNÍHO SYSTÉMU**
- **PODPORA ZAHÁJENÍ VÝPŮJČEK E-KNIH V ČESKÉM JAZYCE**
- **PODPORA ZAHÁJENÍ VÝPŮJČEK E-AUDIOKNIH V ČESKÉM JAZYCE**
- **PODPORA VYBUDOVÁNÍ A OBNOVY TECHNOLOGICKÉHO VYBAVENÍ KNIHOVEN**
- **PODPORA NÁKUPU SPECIÁLNÍHO VYBAVENÍ INTERAKTIVNÍCH UČEBEN A DÍLEN V KNIHOVNÁCH**
- **PODPORA NÁKUPU NADSTANDARDNÍHO A INOVATIVNÍHO TECHNOLOGICKÉHO VYBAVENÍ KNIHOVEN**
- **PODPORA VŠEOBECNÉ DOSTUPNOSTI KNIHOVNIČKÝCH SLUŽEB PRO OBČANY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM (když přesuneme do K21, tak co investice?)**

PODPROGRAM Č. 3 - II

INFORMAČNÍ CENTRA VEŘEJNÝCH KNIHOVEN

Přesun 2/II do VISK 3;

PODPORA PROJEKTŮ CELOSTÁTNÍHO VÝZNAMU, ZLEPŠENÍ VZÁJEMNÉ KOOPERACE KNIHOVEN v oblasti získávání, zpracování a sdílení informačních zdrojů

- Přesun do VISK1

Na rok 2026 nechat v podobných parametrech jak doposud, ale pracovat na změnách od roku 2027, např.:

- 2/II -možnost vypisovat v cyklech – změnit okruh příjemců z krajských knihoven na všechny knihovny v obcích nad 20 tis. obyvatel.
- **PODPORA VŠEOBECNÉ DOSTUPNOSTI KNIHOVNICKÝCH SLUŽEB PRO OBČANY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM - přesun do K21 (ale když přesuneme do K21, tak co investice?)**
- Ostatní okruhy VISK3 pouze pro knihovny v obcích do 20 tis. obyvatel
- Maximální podpora zapojení a provozu RAKS a Knihovny.cz
- Drobné vybavení do menších knihoven zůstane, ale podmíněno

- Smysl podpory e-knih a audioknih? (nákup fondu?, problematické nastavení, administrativně náročné)
- Reálně již stejně již systém pracuje dvojrychlostně, takže bychom se neměli bát směřovat podporu tam, kde má největší dopad

PODPROGRAM Č. 4

Národní program ochrany knihovních fondů

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 4:

• OK!

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je podprogram VISK 4 - Národní program ochrany knihovních fondů zaměřen na ochranu, dlouhodobé uchování a zpřístupnění vzácných dokumentů knihoven a dalších sbírek, tvořících součást národního kulturního dědictví. Jeho základním cílem je, aby dokumenty byly uchovány v dobrém fyzickém stavu pro budoucí generace.
- Podporované aktivity:
- **Ochrana knihovních dokumentů před nepříznivými vlivy prostředí s důrazem na konzervační a restaurátorské zákroky pro zlepšení jejich fyzického stavu**
- **Zhotovení ochranných obalů z lepenky archivních kvalit**
- **Odkyselování svazků postižených degradací kyselého papíru**
- **Monitoring a úprava klimatických parametrů, prevence škod při živelních pohromách**

PODPROGRAM Č. 5

RETROKON - Národní program retrospektivní konverze katalogů v ČR

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 5:

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je základním cílem podprogramu VISK 5 zpřístupnění katalogů a tím i všech typů fondů významných českých knihoven prostřednictvím internetu. Realizace podprogramu umožňuje široké otevření katalogů i fondů jednotlivých knihoven nejen pro místní, ale i pro vzdálené uživatele. Možnost online objednávání dokumentů i z fondů vzdálených knihoven a zkvalitnění meziknihovní výpůjční služby přispívá ke zrovnoprávnění uživatelů bez ohledu na jejich sídlo a k rovnému přístupu k informacím bez ohledu na místo fyzického uložení. Cílem je rovněž vytvoření velkého množství kvalitních standardizovaných bibliografických záznamů (pokud to způsob zpracování záznamů umožní, tak včetně věcného popisu), které budou k dispozici ostatním knihovnám pro sdílení/přebírání, čímž dojde k významnému urychlení katalogizace. Prioritou je také podpora retrospektivní katalogizace zvukových dokumentů s ohledem na neuspokojivou situaci v této oblasti, neboť katalogizace celých významných sbírek dosud často nebyla započata. Zvukové fondy jsou podobně jako tištěné dokumenty ohroženy fyzickou degradací, která vede ke ztrátě obsahu nahrávek. Zpracování relevantních a sdílených informací o zvukových dokumentech je nezbytným krokem k přípravě jejich následné záchranné digitalizace, podporované v rámci podprogramu VISK 7.

Program zrušit / částečně sloučit s VISK9 - jde o jiný aspekt té samé katalogizační práce.

Nechat ještě pro rok 2026 + deklarovat, že do dalších let se bude visk 5 rušit nebo výrazně upravovat?

Potenciálně unikátní fondy – dávat prioritu na některé typy fondů. Jaké typy fondů? Kdo to určí.

(nahradí umělá inteligence)

PODPROGRAM Č. 6

Národní program digitálního zpřístupnění vzácných dokumentů MEMORIAE MUNDI SERIES BOHEMICA

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 5:

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je základním cílem podprogramu VISK 5 zpřístupnění katalogů a tím i všech typů fondů významných českých knihoven prostřednictvím internetu. Realizace podprogramu umožňuje široké otevření katalogů i fondů jednotlivých knihoven nejen pro místní, ale i pro vzdálené uživatele. Možnost online objednávání dokumentů i z fondů vzdálených knihoven a zkvalitnění meziknihovní výpůjční služby přispívá ke zrovnoprávnění uživatelů bez ohledu na jejich sídlo a k rovnému přístupu k informacím bez ohledu na místo fyzického uložení. Cílem je rovněž vytvoření velkého množství kvalitních standardizovaných bibliografických záznamů (pokud to způsob zpracování záznamů umožní, tak včetně věcného popisu), které budou k dispozici ostatním knihovnám pro sdílení/přebírání, čímž dojde k významnému urychlení katalogizace.
- Prioritou je také podpora retrospektivní katalogizace zvukových dokumentů s ohledem na neuspokojivou situaci v této oblasti, neboť katalogizace celých významných sbírek dosud často nebyla započata. Zvukové fondy jsou podobně jako tištěné dokumenty ohroženy fyzickou degradací, která vede ke ztrátě obsahu nahrávek. Zpracování relevantních a sdílených informací o zvukových dokumentech je nezbytným krokem k přípravě jejich následné záchranné digitalizace, podporované v rámci podprogramu VISK 7.

OK?

Jen přepsat technické podmínky
pro mladší dokumenty (garant)

PODPROGRAM Č. 7

Národní program digitalizace a dlouhodobé archivace dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru KRAMERIUS

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VÍSK 7:

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je základním cílem národního programu Kramerius ochrana a zpřístupnění bohemikálních dokumentů tištěných na kyselém papíru, jejichž existence je ohrožena rozpadem (křehnutím) papírového nosiče. Špatný fyzický stav především starších novin a časopisů v současné době výrazně omezuje využívání této součásti národního kulturního bohatství, u převážné části titulů znemožňuje meziknihovní výpůjční službu, znesnadňuje zhotovování kopií pro uživatele, zkracuje jejich životnost a zhoršuje možnosti uchování takto poškozených dokumentů pro budoucnost. Mezi další cíle programu patří i podpora ochranného reformátování dalších knihovních dokumentů, které jsou významné pro zachování našeho kulturního dědictví. Jde zejména o záchranu zvukových dokumentů, jejichž dostupnost je omezena nejen degradací fyzických nosičů, na kterých jsou zaznamenány, ale i zastaráváním a nefunkčností přehrávacích zařízení.

Podporované aktivity:

- **Digitalizace ohrožených bohemikálních dokumentů**
- **Instalace nové verze Systému Kramerius**
- **Podpora instalace a implementace softwarových nástrojů pro zajištění dlouhodobé archivace digitálního obsahu včetně školení odborného personálu, vytváření a modifikace balíčků vhodných pro dlouhodobé ukládání digitálního obsahu**
- **Reformátování zvukových dokumentů zaznamenaných na fonografických válečkách a gramofonových deskách včetně převodu etiket a obalů do digitální podoby**

OK!

Stavět do budoucna i na kooperaci paměťových institucí?

Podprogram č. 8/A - Informační zdroje

PODPROGRAM Č. 8/B - Informační zdroje - Zpřístupnění informačních zdrojů prostřednictvím Centrálního portálu knihoven

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 8/B:

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je základním cílem podprogramu VISK 8 (Linie B: Zpřístupnění informačních zdrojů prostřednictvím Centrálního portálu knihoven) zajistit jednoduché a komplexní zpřístupnění a propagaci informačních zdrojů prostřednictvím Centrálního portálu knihoven (dále „CPK“).
-
- S ohledem na hlavní priority se Linie B člení na tyto dvě části:
 - I. **Provoz a rozvoj Centrálního portálu českých knihoven (CPK)**
 - II. **Zpřístupnění zdrojů největších českých knihoven, souborných katalogů a dalších institucí prostřednictvím CPK (<https://www.knihovny.cz/>)**

VISK 8 se zruší

VISK 8a:

- Podporu projektů dát mimo VISK – příspěvek přímo do provozu NK ČR. Bude předmětem jednání.

VISK 8b:

- Součást VISK 1

PODPROGRAM Č. 9

Rozvoj Souborného katalogu CASLIN a souboru národních autorit

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 9:

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je základním cílem podprogramu VISK 9 zejména:
- zajištění pohotového a efektivního vyhledávání informací o dostupnosti knihovních fondů v knihovnách a informačních institucích na území ČR
- zefektivnění, zrychlení a zkvalitnění meziknihovních výpůjčních služeb a služeb dodávání dokumentů v knihovnách ČR
- racionalizace zpracování knihovních fondů v knihovnách ČR poskytováním služeb sdílené katalogizace
- redukce objemu katalogizačních prací v knihovnách ČR
- kooperativní vytváření početně bohatého a kvalitativně spolehlivého souboru národních autorit jako nástroje pro on-line sdílenou katalogizaci v knihovnách ČR
- kooperativní tvorba české článkové bibliografie (ANL) do doby, než bude možné plné využití výstupů digitalizačních projektů, vytvoření rozsáhlého souboru bibliografických záznamů článků z českých periodik a sborníků do projektu ANL
- využití Souborného katalogu ČR jako hlavního integračního nástroje v rámci Národní digitální knihovny
- sdílení dat knihoven v systémech otevřených dat a jejich systematické propojování v digitálním prostředí

Obsahově se podprogram VISK 9 člení na dvě části:

- **I. Kooperativní zpracování analytických záznamů**
- **II. Kooperativní tvorba a využívání souborů národních autorit**

Sloučit s VISK 5

ANL dále nepodporovat již nyní od 2026

Knihovna 21. století

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU

Účelem výběrového dotačního řízení Knihovna 21. století je v souladu s Koncepcí rozvoje knihoven v České republice na léta 2021–20271 poskytování dotací na realizaci inovativních projektů podporující nadstandardní knihovnickou, informační a kulturně vzdělávací činnost a na podporu dostupnosti informací pro občany se zdravotním postižením, národnostních menšin a cizinců.

- 1. Podpora práce s národnostními menšinami a integrace cizinců**
- 2. Podpora všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro občany se zdravotním postižením**
- 3. Kulturní, výchovná a vzdělávací činnost**
- 4. Vzdělávání knihovníků (mimo oblasti podporované v programu VISK)**

OK, upravit v souvislosti s VISK

Vzdělávání do VISK 2

Lokální marketing existujících služeb

Podpora čtenářství/čtenářské gramotnosti

Co dál?

Základním cílem programu Veřejné informační služby knihoven (dále jen VISK) je inovace veřejných informačních služeb knihoven na bázi informačních technologií (ICT).

Základním cílem programu Veřejné informační služby knihoven (dále jen VISK) je inovace veřejných informačních služeb knihoven ~~na bázi informačních technologií (ICT).~~

(přejmenování některých podprogramů by také stálo za zvážení)

Měřitelnost / Vyhodnocování / Stanovení závazných kritérií

Co dál II – nový podprogram „Vzdělávání veřejnost“

Již 2026?

Trial – uvidíme, jaká bude odezva

Tematické okruhy

Garance kvality vzdělávání (certifikace, podpora získání certifikace?)

Co dál III

Upravit co půjde nyní (podmínky, podprogramy, textace)

Začít s novými podprogramy

DPMK

Připravovat na rok 2027 podklady pro navýšení rozpočtu VISK – kolik potřebujeme, proč a co za to uděláme:

- mj. navázat na NPO – digitalizace, vzdělávání
- Kooperace paměťových institucí (společný dotační program s jinými odbory)
- Zpracovat podrobnou zprávu o plnění cílů Koncepce rozvoje knihoven – další podklad pro jednání o navýšení rozpočtu

MINISTERSTVO
KULTURY

Děkuji!

michal.fojtik@mk.gov.cz

MINISTERSTVO
KULTURY

Děkuji!

michal.fojtik@mk.gov.cz

„Nová“ témata

- Téma boj proti digitálnímu vyloučení (K21?)
- Podpora advokacie knihoven – tvorba koncepcí ?
- Podpora marketingu služeb knihoven – dlouhodobých služeb, ať již starších nebo nových (kampaň musí mít cíl, který se dá změřit)
- Atd. atd.

K zamyšlení

- Cykly některých programů ob rok nebo v delších intervalech?
- Systémově zamezit „výjimkám“ – nastavit tak, aby nebylo třeba výjimek; DPMK a automatizace
- Knihovní systémy jen regionální? (máme standardy regionálních systémů?)
- Podmínka „pověřené knihovny provozují regionální systém“ jinak ne dotace z VISK
- Běžné počítače / návratové / výpůjční boxy?
- E-knihy a audioknihy = nákup knihovního fondu = kdy bude čas utnout?
 - 2025 – 156 téměř identických projektů, celkem za 2,8 mil. Kč, průměr cca 18 tis. na žádost
- Podpora zdravotně postižených – musí zůstat, ale hledáme obsah
- VISK3/K21 omezení velikostí obcí? (počet obyvatel?)
- VISK3 – střídat krajské knihovny/ostatní knihovny
- RFID – finanční limit na projekt?
- Navázat nadstandardní věci na plnění standardu ☺
- Jaká data sbírat s žádostmi-využít příležitosti? (obecná – počty stanic s internetem už nejsou důležité, atd.)